

for det kommunale Skoleomraade, for de fleste tyske Skoler dernede er jo kommunale Skoler, og disse kommunale Skoler staar altsaa ikke under dette særlige Tilsyns-udvalg, men under de kommunale Skolekommissioner, der jo for det meste er af dansk Flertal. Men alligevel, det er en sund Tanke, og den er jo begyndt at trænge igennem i det mindste paa dette Omraade af de private Skoler.

Jeg kunde tænke mig, at man planede ogsaa i andre Retninger om Forandringer. For naar vi anker over Skoleforholdene dernede, særlig de tyske Skoleforhold; er det ikke blot Spørgsmaalet vedrørende Skolekommissionerne, som jo vil undergaa en Del Forandring, men kun en lille Del, men noget andet er det, at vi ogsaa er meget urolige over Uddannelsen, som man har tænkt sig den for de tyske Lærere. Der eksisterer, efter det jeg ved, ikke særlige Bestemmelser for Uddannelsen af de tyske Lærere her i Danmark; men jeg har drøftet Sagen med den forhenværende Minister Appel, som var frittænkende nok til at sige: Det naturlige vilde jo være at sige, at den Uddannelse foregaar indenfor den danske Stats Rammer; men fordi der var saa faa, der skulde uddannes, kunde man ikke indrette særlige tyske Lærerseminarier; det havde man ikke Raad til at gøre, og derfor var man henvist til at lade disse tyske Lærere uddanne ved danske Seminarier og maaske herefter at supplere deres Uddannelse i Tyskland, idet man gav dem Stipendium for at gaa derned maaske for et Aar. Men, tilføjede han, jeg kunde godt forstaa, naar det nationale Mindretal, altsaa den tyske Befolkning dernede, havde det Ønske at lade deres Lærere i det mindste til Dels uddanne i Tyskland selv; og han vilde ikke lægge noget til Hinder herfor, men holdt det fuldt ud naturligt at sige, at vi sendte Lærerne derned under Forudsætning af, at de var danske Statsborgere, og, naar de vendte hjem, naar de blev ansat i tyske Skoler, vilde det saa være nødvendigt at lade dem gøre sig bekendt med danske Skoleforhold maaske ved, at de ved Stipendier blev sat i Stand til at gennemgaa et Kursus endnu et Aar i Danmark. Jeg vil gerne spørge den højtærede Undervisningsminister, om hun bekender sig til den Tanke, som Minister Appel mente, der var rigtig, eller hvad der er tænkt i den Retning, hvorledes man vil uddanne de tyske Lærere. Jeg holder det ikke for tilstrækkeligt, at de uddannes ved danske Seminarier og maaske herefter fik en Smule Lejlighed til at lære tyske Forhold at kende; desuden vilde den

Tilstand, hvad vi beklager, blive arvelig; vedblive at bestaa, at en hel Del af de Lærere, der underviser i tyske Skoler, ikke regner sig til det tyske Mindretal, men regner sig til det danske Folk. Det kaldte vi en unaturlig Tilstand for den danske Stat; og den danske Stats Repræsentanter er ikke i Stand til at give det tyske Mindretal det, som det maa kræve og kræver. Det er ingen Bebrejdelse mod det danske Folk og den danske Stat, men det kan den danske Stat simpelt hen ikke gøre; det ligger simpelt hen i Sagens Natur, at den danske Stat kan sørge for dansk Kultur, men ikke for tysk Kultur, det er noget, der maa ligge i vore Hænder. Nu kender jeg jo ganske godt den principielle Modsætning, som der aabner sig mellem vore Anskuelser og de Anskuelser, der er gængse i det danske Folk, og som jo ogsaa er blevet fremlagt her flere Gange fra Ministerens Side. Man ser den Fare, at der kunde opstaa en Stat i Staten, men det er jo set forkert, det er ikke en Stat i Staten, det er den Kendsgerning, at der indenfor det danske Folk er en anderledes præget Folkedel, og vi forlanger i Grunden ikke mere, end at denne Kendsgerning anerkendes, og at man tager Konsekvenserne, nemlig at denne Folkedel i Grunden alene kan sørge for de kulturelle Fornødenheder, som den ønsker tilfredsstillet.

I Henseende til Læreruddannelsen har vi saaledes vore Ønsker, der ikke er opfyldt, og vi ser ikke klart, hvad der er tænkt. Jeg kunde tænke mig, at man var villig til at forandre noget ved Forholdene, at man selv vil anerkende, at de ikke er ordnet fuldstændig endnu. Vi har ikke højere tyske Skoler dernede, vi har Almueskolen og som Følge af Forhandlinger en Del Melleskoler, men der findes ingen Overgang fra de tyske Melleskoler til de højere danske Skoler eller til Universitetet. Jeg mener, det er paakrævet at gøre noget i den Retning, og jeg kunde tænke mig, at der ogsaa var paatænkt noget. Jeg vil gerne spørge den højtærede Undervisningsminister, om der er noget at vente i den Retning. Hele dette Spørgsmaal om den Stilling, et nationalt Mindretal kan forlange i en anden Nationalitet, er jo ofte blevet drøftet i Offentligheden. Foruden enkelte Røster ned i de nye Landsdele, der har anerkendt, at det, vi kræver, er berettiget — det er ikke mange Røster, men det er nogle —, kender jeg kun en Mand i Danmark, der fuldt ud har anerkendt, at den Vej, vi ønsker at gaa, er den rette, og det er en Mand, som alligevel har noget at betyde i Danmark, nemlig Høj-